ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของสื่อกับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ในกรุงเทพมหานคร

The Relationship between Media Influence and Violent Behavior of Child and Youth in Bangkok

สิริภิญญ์ อินทรประเสริฐ*
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

Siriphin Intraprasert*
Faculty of Management Science, Suan Dusit Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องอิทธิพลของสื่อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อศึกษาพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาอิทธิพลของสื่อ ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน และปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และสถิติทดสอบไค-สแควร์ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวของสถานพินิจเด็กและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร เพศชาย 10 คน เพศหญิง 10 คน และการสนทนากลุ่มนักวิชาการด้านเด็กและเยาวชนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร 9 คน

* ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)
e-mail: drsiriphin@gmail.com

ผลการศึกษาพบว่า

1. พฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนที่ศึกษาในครั้งนี้แบ่งเป็น พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางวาจา พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางกาย และแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคต ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

- พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางวาจาที่กลุ่มตัวอย่างเคยกระทำอันดับแรกคือพูดจาเยาะเย้ย ดูหมิ่น ถากถางผู้อื่น รองลงมาคือใช้คำพูดที่มีลักษณะมุ่งร้ายให้คนอื่นได้รับผลกระทบบอบช้ำทางด้านจิตใจ และใช้คำพูดข่มขู่ คุกคามให้คนอื่นรู้สึกหวาดกลัวและรู้สึกไม่ปลอดภัย

- พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางกายที่กลุ่มตัวอย่างเคยกระทำอันดับแรกคือเตะถีบบุคคลอื่น รองลงมาคือต่อย ตบ ตี หรือกระชากผู้อื่น และแข่งรถในทางสาธารณะ

- แนวโน้มการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคต พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่แสดงพฤติกรรมความรุนแรงแม้ว่าจะมีคนพูดถึงตนเองในแง่ไม่ดี ทำให้เสียหายทั้งที่ไม่ใช่เรื่องจริง หรือถูกดุด่าว่ากล่าว พูดจาหยาบคาย หรือพูดจาให้ไม่พอใจโดยไร้เหตุผล หรือถูกทำร้ายร่างกาย โดยที่ไม่ทันตั้งตัว

2. อิทธิพลของสื่อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ คือ เวลาที่เข้าชมสื่อแต่ละประเภทในหนึ่งวัน และความรุนแรงที่อยู่ในสื่อ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

- สื่อที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์อันดับแรกคือโทรทัศน์ รองลงมาคืออินเทอร์เน็ตและภาพยนตร์

- เวลาที่เข้าชมสื่อแต่ละประเภทในหนึ่งวัน พบว่าสื่อที่มีการเข้าชมมาก ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เกมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยเข้าชมตั้งแต่ 1 ชั่วโมงขึ้นไปต่อวัน

- ความรุนแรงด้านภาพ และเสียงที่อยู่ในสื่อที่พบบ่อยเป็นอันดับแรกคือภาพยนตร์ รองลงมาคือโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ความรุนแรงด้านเนื้อหาที่อยู่ในสื่อที่พบบ่อยเป็นอันดับแรกคือโทรทัศน์ รองลงมาคือภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์

3. ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ คือ เพศ อายุ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

- เพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

- อายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างอายุในช่วง 10-12 ปี 13-15 ปี และ 16-18 ปี ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน

- พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด

4. ปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน สำหรับการศึกษาในครั้งนี้แบ่งเป็น สื่อบุคคลภายในครอบครัว สื่อบุคคลภายนอกครอบครัว และสถานการณ์ในชุมชน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

- สื่อบุคคลภายในครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ด้วยกันกับพ่อและแม่ และภายในครอบครัวไม่มีปัญหาความรุนแรง
- สื่อบุคคลภายนอกครอบครัว พบว่าเพื่อนฝูงของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมความรุนแรง
- สถานการณ์ในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่พบสถานการณ์ที่เป็นปัญหาภายในชุมชน

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อิทธิพลของสื่อ ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน และปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน โดยความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของสื่อกับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ฟีอยู่ระหว่าง 0.50 – 0.68) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนกับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ฟีอยู่ระหว่าง 0.53 – 0.58) และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชนกับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ฟีอยู่ระหว่าง 0.50 – 0.56)

คำสำคัญ : อิทธิพลของสื่อ พฤติกรรมความรุนแรง เด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร

Abstract

The objectives of the research were to study violent behavior of child and youth in Bangkok, the relationship between media influence, personal factors and media environment factors and violent behavior of child and youth in Bangkok. The methodology was mixed method of quantitative and qualitative research. The samples for quantitative research were 400 children and youths in Bangkok. The statistics used to analyzed data were frequency, percentage and chi-square test. The qualitative methods were in-depth interview 10 boys and girls of Juvenile Observation and Protection, Bangkok and focus group discussion 9 officers of Juvenile Observation and Protection, Bangkok.

The study results found that

1. Violent behavior in this study was subdivided into verbal violent behavior, physical violent behavior and tendency of violent behavior in the future. The results found as these followings

- Verbal violent behavior sorted descending were scoff, disdain and mocking others, malignancy that cause trauma to others, and intimidation caused others feel fear and unsafe.

- Physical violent behavior sorted descending were kicking others, stinging, slapping, hitting, and surging others, and race in public way.

- Tendency of violent behavior in the future found that most of the samples would not have violent behavior although they were talked to in a bad manner without the truth, were damned, talked with ribald, talked illogically, or assaulted by disorienting.

2. Media influence related to violent behavior of child and youth in this study were time period accessed to each media per day and violent in the media. The results found as these followings

- Media accessed descending were television, internet, and mobile phone.

- Media accessed with much more time period equal 1 hour or more per day were movie, television, computer game, internet and mobile phone.

- Violent image and voice frequently founded descending in movie, television, and internet. Violent content founded descending in television, movie, and newspaper.

3. Personal characteristics of child and youth related to violent behavior of child and youth in this study were gender, age, and behavior related to allurements or drugs. The results found as these followings

- Most of the samples were female.

- The samples were 10-12 years old, 13-15 years old, and 16-18 years old with nearby proportion each group.

- Most of the samples were not related to allurements or drugs.

4. Media environment of child and youth related to violent behavior of child and youth in this study was subdivided into personal media within family, personal media out of family, and situation in community. The results found as these followings

- Most of the samples lived with parents. There was no violent in their family.
- Most of the samples' friends had no violent behavior.
- Most of the samples found no trouble situation in their community.

5. The hypothesis testing found that media influence, personal characteristics, and media environment of child and youth, and media environment of child and youth related to violent behavior of child and youth. The relationship between media influence and violent behavior of child and youth was in the medium to high rank (Phi correlation coefficient was between 0.50-0.68). The relationship between personal characteristics of child and youth and violent behavior of child and youth was in the medium rank (Phi correlation coefficient was between 0.53-0.58). And the relationship between media environment of child and youth and violent behavior of child and youth was in the medium rank (Phi correlation coefficient was between 0.50-0.56)

Keywords : media influence, violent behavior, child and youth, Bangkok

บทนำ

สื่อเปรียบเสมือน "ครู" หรือต้นแบบที่ช่วยถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ค่านิยม ทัศนคติ ฯลฯ ผ่านกระบวนการและรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นการบ่มเพาะ ปลูกฝังค่านิยมและความเชื่อต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ซึ่งไม่มีผู้ใดในยุคนี้จะปฏิเสธสื่อได้ ดังนั้นการถ่ายทอดข้อมูลต่าง ๆ ของสื่อที่ดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่องในขณะนี้ และมีระดับความเข้มข้นขึ้นเรื่อย ๆ ได้ส่งผลต่อการปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมต่าง ๆ ของสังคมทุนนิยมและบริโภคนิยมโดยไม่รู้ตัว

จากการที่เรามีสื่อหลากหลายรูปแบบ ทั้งในรูปของสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์เคลื่อนที่ ฯลฯ สื่อเหล่านี้ได้นำเสนอความรู้และความบันเทิงให้กับผู้ชมซึ่งอาจถือได้ว่าสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยการดำรงชีวิตของมนุษย์บางกลุ่มไปแล้ว มนุษย์เราได้เปิดรับสื่อเช่นนี้ทุก ๆ วัน ไม่มากก็น้อย ในกลุ่มวัยรุ่นมีแนวโน้มว่าจะได้รับอิทธิพลจากสื่อเหล่านี้เป็นอย่างมาก ทั้งด้านการแต่งกาย พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมการรับประทานที่ผิดปกติ และอีกมากมาย สื่อเป็นตัวแปรของการรับรู้และอาจก่อให้เกิดค่านิยมผิด ๆ ตามมาได้ เนื่องจากสื่อบางประเภทยังไม่ได้ถูกควบคุมอย่าง

จากการที่สื่อเป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมรุนแรงได้ เราพบว่าทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของสื่อที่มีต่อเยาวชนคือทฤษฎีแรงเสริม (Reinforcement Theory) ที่นำเสนอโดย Klapper (2010) ที่กล่าวว่าความรุนแรงในสื่อต่าง ๆ แม้จะไม่ได้มีส่วนเพิ่มหรือลดความเป็นไปได้ในการ

แสดงพฤติกรรมรุนแรงของผู้รับสารอย่างเด่นชัด แต่มีผลในการเสริมความก้าวร้าวรุนแรง หรือเป็นแรงเสริมการต่อต้านความก้าวร้าวรุนแรงที่มีอยู่แล้วของบุคคลผู้รับสาร ทฤษฎีแรงเสริมของความก้าวร้าวรุนแรงในสื่อชี้ให้เห็นว่าเนื้อหาในสื่อเป็นแรงเสริมต่อทัศนคติ ค่านิยม บรรทัดฐาน และความเชื่อของบุคคลที่รับสาร หากบุคคลนั้นเชื่อในการใช้ความรุนแรงอยู่แล้ว ความรุนแรงในสื่อก็จะช่วยเสริมความเชื่อนั้นให้หนักแน่นขึ้น นอกจากนี้ ยังมีทฤษฎีการปลูกฝัง (Cultivation Theory) ที่นำเสนอโดย Morgan (2009) ซึ่งมีสมมติฐานว่าข่าวสารในสื่อมวลชนได้ปลูกฝังปั้นแต่งความคิดของผู้รับสารเกี่ยวกับโลก โดยที่สื่อเหล่านั้นมักมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง อาชญากรรม ความขัดแย้ง และเรื่องราวทางเพศอยู่เสมอ ๆ จนทำให้ผู้ชมมีความรู้สึกว่าโลกนี้เต็มไปด้วยความรุนแรง ความขัดแย้ง ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จากข้อมูลสถิติและผลการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาพบว่าปัจจุบันเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ดังจะเห็นได้จากการสำรวจจำนวนคดีของเด็กและเยาวชนตั้งแต่ปี 2549 – 2554 โดยกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่าปี 2549 มี 10,972 คดี ปี 2550 มี 13,163 คดี ปี 2551 มี 16,480 คดี ปี 2552 มี 20,030 คดี ปี 2553 มี 20,795 คดี และปี 2554 มี 44,424 คดี (Department of Juvenile Observation and Protection, 2011) ซึ่งฐานความผิดที่พบ ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน อาทิ การลักทรัพย์ วิ่งราว ชิงทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย อาทิ ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา พยายามฆ่าผู้อื่น ประมาทจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิต ทำร้ายร่างกายผู้อื่น ความผิดเกี่ยวกับเพศ อาทิ การกระทำอนาจาร ข่มขืนกระทำชำเรา พยายามข่มขืนกระทำชำเรา พรากผู้เยาว์ โทรมหญิง และพยายามทำความผิด เกี่ยวกับเพศ และความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข ชื่อเสียง และการปกครอง อาทิ อั้งยี่ ซ่องโจร วางเพลิง ทำให้เกิดเพลิงไหม้ หมิ่นประมาท ความผิดต่อเจ้าพนักงาน ฟ้องเท็จ เบิกความเท็จ บุกรุก และทำให้เสียอิสรภาพ เป็นต้น

จากอิทธิพลและความสำคัญของสื่อ รวมถึงสถิติพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความรุนแรงที่อยู่ในสื่อต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชนสัมผัสอยู่ในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงด้านต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน รวมทั้งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน และอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน โดยเลือกกลุ่มประชากรในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นจังหวัดที่มีปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่มีสถิติสูงสุดในประเทศ และเป็นศูนย์กลางความเจริญของเทคโนโลยีและสื่อต่าง ๆ มีการแพร่กระจายของสื่อแขนงต่าง ๆ ที่ล้วนมีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนอย่างกว้างขวางและหลากหลาย ซึ่งผลการศึกษาจะนำไปสู่การพัฒนาและประยุกต์ใช้สื่อเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของสื่อ ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน และปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชนกับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาตัวแปรพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางวาจา พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางกาย และแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคต และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของสื่อ ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน และปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชนกับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร โดยอิทธิพลของสื่อ ประกอบด้วย เวลาที่เข้าชมสื่อ และความรุนแรงที่อยู่ในสื่อประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เกมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งแสดงออกด้วยภาพ เสียง และเนื้อหาที่มีความรุนแรง ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย เพศ อายุ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติดของเด็กและเยาวชน และปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย สื่อบุคคลในครอบครัว สื่อบุคคลนอกครอบครัว และสถานการณ์ในชุมชน

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กและเยาวชนไทยในกรุงเทพมหานคร ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 6 กลุ่มพื้นที่ คือ กลุ่มวังหลวง กลุ่มบูรพา กลุ่มศรีนครินทร์ กลุ่มเจ้าพระยา กลุ่มกรุงธนใต้ และกลุ่มกรุงธนเหนือ ซึ่งแบ่งตามพระราชบัญญัติกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2541 ที่มีอายุระหว่าง 10 - 18 ปี จำนวน 873,453 คน (National Statistical Office, 2011)

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กและเยาวชนไทยในกรุงเทพมหานคร ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 6 กลุ่มพื้นที่ คือ กลุ่มวังหลวง กลุ่มบูรพา กลุ่มศรีนครินทร์ กลุ่มเจ้าพระยา กลุ่มกรุงธนใต้ และกลุ่มกรุงธนเหนือ ซึ่งแบ่งตามพระราชบัญญัติกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2541 ที่มีอายุระหว่าง 10 - 18 ปี จำนวน 400 คน ซึ่งเป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ค่าความเชื่อมั่น 95% ได้มาโดยใช้วิธีสุ่มสองขั้นตอน (Two-stage Sampling)

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยนำแบบสอบถามไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างใน 6 เขตพื้นที่ โดยเก็บข้อมูลตามสถานที่ที่เยาวชนมักไปรวมตัวกัน เช่น สถานศึกษา ศูนย์เยาวชน ห้องสมุด สวนสาธารณะ ห้างสรรพสินค้า และลานกีฬาต่าง ๆ โดยเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 400 ชุด

ช่วงที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประกอบด้วยเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนบ้านเมตตา จำนวน 10 คน และเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร สถานแรกรับเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปราณี จำนวน 10 คน รวมเป็น 20 คน และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วย นักวิชาการด้านเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 9 คน

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ โดยมีตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ได้แก่

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน ได้แก่ เพศ อายุ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด

ส่วนที่ 2 อิทธิพลของสื่อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ได้แก่ เวลาที่เข้าชมสื่อ และความรุนแรงที่อยู่ในสื่อ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชน ได้แก่ สื่อบุคคลภายในครอบครัว แบ่งเป็น การอาศัยอยู่กับบิดา/มารดา ความรุนแรงในครอบครัว สื่อบุคคลภายนอกครอบครัว แบ่งเป็น ความรุนแรงในกลุ่มเพื่อนฝูง และสถานการณ์ในชุมชน แบ่งเป็น ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม การไม่ยอมรับจากชุมชนและสังคม การไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ได้แก่ พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางวาจา พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางกาย และแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคต

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติทดสอบ ไค-สแควร์ (Chi-square) ซึ่งเป็นสถิติทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรนามบัญญัติ เพื่อทดสอบสมมติฐานแต่ละข้อ โดยสมมติฐานทั้ง 3 ข้อ ทดสอบที่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .05

สมมติฐานที่ 1 อิทธิพลของสื่อมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analyzing) โดยถอดแถบบันทึกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการจดข้อมูลบันทึกขณะสัมภาษณ์ ดำเนินการเรียบเรียงข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ โดยจัดลำดับเนื้อหาที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นกลุ่มข้อมูลตามประเด็นในกรอบการวิจัย

ซึ่งสามารถนำไปตอบวัตถุประสงค์ได้ ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก โดยผนวกกับแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัย โดยใช้ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ตรวจสอบผลการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบกับแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผลการวิจัย มีความน่าเชื่อถือ และจัดทำข้อเสนอแนะจากงานวิจัย และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 และเพศชาย จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 ด้านอายุแบ่งเป็น 3 ช่วงอายุในสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ อายุ 10-12 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.25 อายุ 13-15 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.25 และอายุ 16-18 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 ด้านพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขและสิ่งเสพติด จำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 81.75 แต่ก็มีบางส่วนที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขและสิ่งเสพติด จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.25 โดยพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขและสิ่งเสพติดอันดับแรกคือดื่มเหล้า หรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 รองลงมาคือสูบบุหรี่ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 และการเล่นการพนัน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

อิทธิพลของสื่อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

ด้านพฤติกรรมการเข้าชมสื่อแต่ละประเภทของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าสื่อที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์เป็นอันดับแรกคือโทรทัศน์ จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคืออินเทอร์เน็ต จำนวน 381 คน คิดเป็นร้อยละ 95.25 และภาพยนตร์ จำนวน 378 คน คิดเป็นร้อยละ 94.50

ด้านเวลาที่เข้าชมสื่อแต่ละประเภทในหนึ่งวัน แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 สื่อที่มีการเข้าชมมาก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาเข้าชม 1-3 ชั่วโมงต่อวันหรือมากกว่า 3 ชั่วโมงต่อวัน สื่อประเภทนี้ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เกมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์เคลื่อนที่ กลุ่มที่ 2 ส่วนสื่อที่มีการเข้าชมน้อย โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาเข้าชมน้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน สื่อประเภทนี้ได้แก่ วิทยุและหนังสือพิมพ์

ด้านความรุนแรงที่อยู่ในสื่อ ด้านภาพที่รุนแรงพบว่าสื่อที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่ามีภาพความรุนแรงที่ทำให้ตกใจ หวาดเสียว สะเทือนอารมณ์มากเป็นอันดับแรกคือภาพยนตร์ จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 รองลงมาคือโทรทัศน์ จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50 และอินเทอร์เน็ต จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 ด้านเสียงที่รุนแรง พบว่าสื่อที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่ามีเสียงรุนแรงที่ทำให้ตื่นเต้น ตกใจ หวาดกลัวอันดับแรกคือภาพยนตร์ จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 68.25 รองลงมาคือโทรทัศน์ จำนวน

235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.75 และอินเทอร์เน็ต จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.25 และด้านเนื้อหาที่รุนแรง พบว่าสื่อที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่ามีเนื้อหารุนแรงที่กระทบความรู้สึกโกรธ เกลียด แค้น หรือเศร้า เสียใจอย่างรุนแรงอันดับแรกคือโทรทัศน์ จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 รองลงมาคือภาพยนตร์ จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 41.75 และหนังสือพิมพ์ จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50

ปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชน

สื่อบุคคลภายในครอบครัว พบว่าด้านการอาศัยอยู่กับพ่อ/แม่ กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ด้วยกันกับพ่อและแม่เป็นอันดับแรก จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 รองลงมาคืออาศัยอยู่กับแม่ (พ่อแม่หย่าร้าง) จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 และอาศัยอยู่กับญาติคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ด้านความรุนแรงในครอบครัว พบว่าภายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างไม่มีปัญหาความรุนแรง จำนวน 348 คน คิดเป็นร้อยละ 87.00 และภายในครอบครัวมีปัญหาความรุนแรง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00

สื่อบุคคลภายนอกครอบครัว เช่น พฤติกรรมความรุนแรงในกลุ่มเพื่อนฝูง พบว่าเพื่อนฝูงของกลุ่มตัวอย่างไม่มีพฤติกรรมความรุนแรง จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ70.25 และเพื่อนฝูงมีพฤติกรรมความรุนแรง จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.75

สถานการณ์ในชุมชน เช่น ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม ชุมชนไม่ยอมรับกลุ่มวัยรุ่น และบุคคลในชุมชนไม่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่พบสถานการณ์ที่เป็นปัญหาภายในชุมชน จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 61.00 และพบสถานการณ์ที่เป็นปัญหาภายในชุมชน จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50

พฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางวาจา พบว่าพฤติกรรมความรุนแรงที่กลุ่มตัวอย่างเคยกระทำอันดับแรกคือพูดจาเยาะเย้ย ดูหมิ่น ถากถางผู้อื่น จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 รองลงมาคือใช้คำพูดที่มีลักษณะมุ่งร้ายให้คนอื่นได้รับผลกระทบบอบช้ำทางด้านจิตใจ และใช้คำพูดข่มขู่ คุกคามให้คนอื่นรู้สึกหวาดกลัวและรู้สึกไม่ปลอดภัย จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.75

พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางกาย พบว่าพฤติกรรมความรุนแรงที่กลุ่มตัวอย่างเคยกระทำอันดับแรกคือเตะถีบบุคคลอื่น จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมาคือต่อย ตบ ตี หรือกระชากผู้อื่น จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.25 และแข่งรถในทางสาธารณะ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.25

แนวโน้มการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคต พบว่ากลุ่มตัวอย่างจะยังไม่แสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตแม้ว่าจะมีสิ่งเร้าใน 3 กรณี คือ กรณีที่ 1 มีคนพูดถึงตนเองในแง่ไม่ดี ทำให้เสียหายทั้งที่ไม่ใช่เรื่องจริง กลุ่มตัวอย่างจะยังไม่แสดงพฤติกรรมความรุนแรง จำนวน 358 คน คิดเป็นร้อยละ 89.50 กรณีที่ 2 มีคนมาดุด่าว่ากล่าว พูดจาหยาบคาย หรือพูดจาให้ไม่พอใจโดยไร้เหตุผล กลุ่มตัวอย่างจะยัง

ไม่แสดงพฤติกรรมความรุนแรง จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 79.25 และกรณีที่ 3 มีคนที่ไม่พอใจและเข้ามาทำร้าย โดยที่ไม่ทันตั้งตัว กลุ่มตัวอย่างจะยังไม่แสดงพฤติกรรมความรุนแรง จำนวน 310 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 อิทธิพลของสื่อมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าอิทธิพลของสื่อ ได้แก่ เวลาที่เข้าชมสื่อแต่ละประเภทในหนึ่งวัน และความรุนแรงที่อยู่ในสื่อ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในระดับปานกลางค่อนข้างสูง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ฟีอยู่ระหว่าง 0.50 – 0.68) โดย

เวลาที่เข้าชมสื่อแต่ละประเภทในหนึ่งวัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ชมสื่อที่มักพบความรุนแรง ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เกมคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต วันละ 1 ชั่วโมงขึ้นไปมีพฤติกรรมความรุนแรงสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ชมสื่อเหล่านี้น้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน

ความรุนแรงที่อยู่ในสื่อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าภาพ เสียง เนื้อหาที่พบในสื่อไม่มีความรุนแรง มีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจา และทางกาย มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าภาพ เสียง เนื้อหาที่พบในสื่อมีความรุนแรง และมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่าด้วย

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน ได้แก่ เพศ อายุ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในระดับปานกลาง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ฟีอยู่ระหว่าง 0.53 – 0.58) โดย

เพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายมีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่าเพศหญิง และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่าเพศหญิง

อายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างอายุ 13-15 ปี และ 16-18 ปี มีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 10-12 ปี และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 10-12 ปี

พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด มีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชน ได้แก่ สื่อบุคคลภายในครอบครัว สื่อบุคคลภายนอกครอบครัว และสถานการณ์ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในระดับปานกลาง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ฟีอยู่ระหว่าง 0.50 – 0.56) โดย

สื่อบุคคลภายในครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ (พ่อแม่หย่าร้าง) มีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ด้วยกันกับพ่อและแม่ (พ่อแม่ไม่ได้หย่าร้าง) และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ (พ่อแม่หย่าร้าง)

สื่อบุคคลภายนอกครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรุนแรงในกลุ่มเพื่อนฝูง มีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความรุนแรงในกลุ่มเพื่อนฝูง และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความรุนแรงในกลุ่มเพื่อนฝูง

สถานการณ์ในชุมชนมีความสัมพันธ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานการณ์ในชุมชนที่เป็นปัญหา เช่น พบปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ลักเล็กขโมยน้อย ปัญหาการไม่ยอมรับกลุ่มวัยรุ่นของคนในชุมชน และปัญหาการไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน มีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีปัญหาในชุมชน และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีปัญหาในชุมชน

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุในช่วง 10-12 ปี 13-15 ปี และ 16-18 ปี ในสัดส่วน 33.25, 33.25 และ 33.50 ส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด

พฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนที่ศึกษาในครั้งนี้แบ่งเป็น พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางวาจา พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางกาย และแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคต ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

- พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางวาจาที่กลุ่มตัวอย่างเคยกระทำอันดับแรกคือพูดจาเยาะเย้ย ดูหมิ่น ถากถางผู้อื่น รองลงมาคือใช้คำพูดที่มีลักษณะมุ่งร้ายให้คนอื่นได้รับผลกระทบบอบช้ำทางด้านจิตใจ และใช้คำพูดข่มขู่ คุกคามให้คนอื่นรู้สึกหวาดกลัวและรู้สึกไม่ปลอดภัย
- พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางกายที่กลุ่มตัวอย่างเคยกระทำอันดับแรกคือเตะถีบบุคคลอื่น รองลงมาคือต่อย ตบ ตี หรือกระชากผู้อื่น และแข่งรถในทางสาธารณะ

- แนวโน้มการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคต พบว่ากลุ่มตัวอย่างจะไม่แสดงพฤติกรรมความรุนแรงแม้ว่าจะมีคนพูดถึงตนเองในแง่ไม่ดี ทำให้เสียหายทั้งที่ไม่ใช่เรื่องจริง หรือถูกดุด่าว่ากล่าว พูดจาหยาบคาย หรือพูดจาให้ไม่พอใจโดยไร้เหตุผล หรือถูกทำร้ายร่างกาย โดยที่ไม่ทันตั้งตัว

อิทธิพลของสื่อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ เวลาที่เข้าชมสื่อแต่ละประเภทในหนึ่งวัน และความรุนแรงที่อยู่ในสื่อ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

- สื่อที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์อันดับแรกคือโทรทัศน์ รองลงมาคืออินเทอร์เน็ต และภาพยนตร์

- เวลาที่เข้าชมสื่อแต่ละประเภทในหนึ่งวัน พบว่าสื่อที่มีการเข้าชมมาก ได้แก่ ภาพยนตร์โทรทัศน์ เกมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์เคลื่อนที่

- ความรุนแรงด้านภาพ และเสียงที่อยู่ในสื่อที่พบบ่อยเป็นอันดับแรกคือภาพยนตร์ รองลงมาคือโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ความรุนแรงด้านเนื้อหาที่อยู่ในสื่อที่พบบ่อยเป็นอันดับแรกคือโทรทัศน์ รองลงมาคือภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์

ปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน สำหรับการศึกษาในครั้งนี้แบ่งเป็น สื่อบุคคลภายในครอบครัว สื่อบุคคลภายนอกครอบครัว และสถานการณ์ในชุมชน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

- สื่อบุคคลภายในครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ด้วยกันกับพ่อและแม่ และภายในครอบครัวไม่มีปัญหาความรุนแรง

- สื่อบุคคลภายนอกครอบครัว พบว่าเพื่อนฝูงของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมความรุนแรง

- สถานการณ์ในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่พบสถานการณ์ที่เป็นปัญหาภายในชุมชน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อิทธิพลของสื่อ ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน ปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชน และสถานการณ์ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน โดย

- ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของสื่อกับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง (ค่าสัมประสิทธิ์ฟีอยู่ระหว่าง 0.50 – 0.68) โดยเวลาที่เข้าชมสื่อมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ทั้งพฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางวาจา พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางกาย และแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคต โดยกลุ่มตัวอย่างที่ชมสื่อที่มีพบความรุนแรงได้บ่อย คือ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เกมคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต นาน 1 ชั่วโมงขึ้นไปต่อวันมีพฤติกรรมความรุนแรงสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ชมสื่อเหล่านี้น้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน

- ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนกับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าสัมประสิทธิ์ฟีอยู่ระหว่าง 0.53 – 0.58) โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายมีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่าเพศหญิง และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่าเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างอายุ 13-15 ปี และ 16-18 ปี มีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 10-12 ปี และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 10-12 ปี และกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด มีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด

- ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชนกับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าสัมประสิทธิ์ฟีอยู่ระหว่าง 0.50 – 0.56) โดยกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ (พ่อแม่หย่าร้าง) มีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ด้วยกันกับพ่อและแม่ (พ่อแม่ไม่ได้หย่าร้าง) และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ (พ่อแม่หย่าร้าง) นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวมีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัว และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างที่มีความรุนแรงในกลุ่มเพื่อนฝูง มีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความรุนแรงในกลุ่มเพื่อนฝูง และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความรุนแรงในกลุ่มเพื่อนฝูง และกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานการณ์ในชุมชนที่เป็นปัญหา คือ พบปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ลักเล็กขโมยน้อย ปัญหาการไม่ยอมรับกลุ่มวัยรุ่นของคนในชุมชน และปัญหาการไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน มีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีปัญหาในชุมชน และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีปัญหาในชุมชน

อภิปรายผล

ด้านพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน จากการวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนมีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงออกมาในลักษณะต่าง ๆ คือ พฤติกรรมความรุนแรงทางวาจา ได้แก่ การใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสม ทำให้ผู้อื่นบอบช้ำด้านจิตใจ และพฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางกาย ได้แก่ การใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น และการแข่งรถในทางสาธารณะ ซึ่งพฤติกรรมความรุนแรงเหล่านี้สอดคล้องกับข้อมูลสถิติ

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตั้งแต่ปี 2549 – 2554 ซึ่งพบคดีฐานความผิดในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ความคิดที่เกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน และความผิดที่เกี่ยวกับความสงบสุขของบ้านเมือง (Department of Juvenile Observation and Protection, 2011) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Trankasombat et al. (2008) ที่ศึกษาความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงในเยาวชนในนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ทั่วประเทศ และผลการสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 ของ Ministry of Social Development and Human Security (2008) ซึ่งผลการวิจัยและสำรวจดังกล่าวสรุปได้ว่าปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนยังคงเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ และเป็นปัญหาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขอย่างบูรณาการ

ด้านอิทธิพลของสื่อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน จากการวิจัยพบว่าเวลาที่เข้าชมสื่อแต่ละประเภทในหนึ่งวัน และความรุนแรงที่อยู่ในสื่อ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการปลูกฝัง (Cultivation Theory) ที่กล่าวว่าข่าวสารในสื่อมวลชนมีส่วนปลูกฝังความคิดของผู้รับสารเกี่ยวกับโลกที่แท้จริง เนื้อหาที่อยู่ในสื่อมักเกี่ยวข้องกับความรุนแรง อาชญากรรม ความขัดแย้ง เรื่องราวทางเพศ อยู่เสมอ ๆ จนทำให้ผู้ชมมีความรู้สึกว่าโลกนี้เต็มไปด้วยความรุนแรง ความขัดแย้ง ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งยังมีประสบการณ์ชีวิตน้อย จึงเกิดการคล้อยตามและเชื่อตามที่สื่อนำเสนอ (Morgan, 2009) ดังนั้นเมื่อเด็กและเยาวชนเห็นภาพเหตุการณ์ความรุนแรงที่อยู่ในข่าว ในเนื้อหาของละคร หรือภาพยนตร์จึงเข้าใจไปว่าความรุนแรงเหล่านั้นเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่พบเห็นได้ทั่วไปในสังคม ยิ่งระยะเวลาเข้าชมสื่อที่มีความรุนแรงยิ่งนานเท่าไหร่ พวกเขาก็จะซึมซับเอาความรุนแรงเหล่านั้นมากตามไปด้วย ทำให้แสดงพฤติกรรมความรุนแรงเหล่านั้นออกมาในอนาคต นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีแรงเสริม (Reinforcement Theory) ที่อธิบายว่าความรุนแรงในสื่อต่าง ๆ แม้จะไม่ได้มีส่วนเพิ่มหรือลดความเป็นไปได้ในการแสดงพฤติกรรมรุนแรงของผู้รับสารอย่างเด่นชัด แต่มีผลในการเสริมความก้าวร้าวรุนแรง หรือเป็นแรงเสริมการต่อต้านความก้าวร้าวรุนแรงที่มีอยู่แล้วของบุคคลผู้รับสาร (Klapper, 2010) ดังนั้น เด็กและเยาวชนที่มีพื้นฐานจิตใจที่ชอบความรุนแรงอยู่แล้ว เมื่อได้รับรู้ความรุนแรงจากสื่อ จึงพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงออกมาเมื่อพวกเขามีโอกาส นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning Theory) ที่กล่าวว่าคนทั่วไปสามารถเรียนรู้พฤติกรรมก้าวร้าวโดยการสังเกตลักษณะพฤติกรรมความก้าวร้าวจากสื่อมวลชน เช่น วิธีการฆ่า การทรมาน การรังแกผู้อื่น ฯลฯ และบางครั้งอาจจะเลียนแบบความก้าวร้าวของผู้แสดงในเรื่องด้วย (Bandura & Walters, 2010) ดังนั้น เด็กและเยาวชนที่ได้รับชมสื่อที่มีความรุนแรงต่าง ๆ จึงเกิดความต้องการเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรงเหล่านั้นทันทีที่สบโอกาส เช่น ใช้กำลังทำร้ายร่างกายผู้อื่นแทนการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี หรือการกล่าววาจาที่ไม่สุภาพในการสนทนา โดยพฤติกรรมเหล่านั้นก็เป็นที่ยอมรับในหมู่เพื่อนฝูงเยาวชนด้วยกัน

ดังนั้น การแก้ปัญหาเรื่องนี้จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบ (Model) การป้องกันเด็กและเยาวชนจากอิทธิพลความรุนแรงที่อยู่

ในสื่อต่าง ๆ ที่อธิบายรายละเอียดการประสานความร่วมมือของภาคีเครือข่าย ซึ่งจะนำไปต่อยอดขยายผลสู่การปฏิบัติในวงกว้างมากขึ้น นอกจากนี้ ยังควรมีการศึกษาแนวทางปฏิบัติที่ดีและจริยธรรมของสื่อในการผลิตรายการและมาตรฐานการนำเสนอเนื้อหาที่รับผิดชอบต่อผู้ชมและสังคม โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลสื่อปลอดภัยสำหรับเด็กและเยาวชนในแต่ละช่วงอายุ เพื่อเป็นทางเลือกในการเลือกรับชมสื่อแก่กลุ่มเด็กและเยาวชน

ด้านปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรง จากการวิจัยพบว่า ได้แก่ เพศ อายุ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน โดยเพศชายมีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจา และทางกายสูงกว่าเพศหญิง เนื่องจากเพศชายมีความแข็งแรงมากกว่าเพศหญิง ในระบบสังคมต่าง ๆ ที่ใช้อำนาจในการบังคับควบคุม จึงมักพบว่าเพศชายเป็นผู้กุมอำนาจเหนือกว่าเพศหญิง ความรุนแรงของเพศชายจึงปรากฏได้ชัดเจนมากกว่า ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีอำนาจ (Resource Theory) ส่วนอายุที่มักพบความรุนแรง คือ อายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งในช่วงวัยนี้เป็นวัยที่กำลังก้าวเข้าสู่วัยรุ่น สภาพภายในร่างกายมีการผลิตฮอร์โมนต่าง ๆ ที่กระตุ้นพัฒนาการจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ กลุ่มเยาวชนในช่วงวัยนี้จึงมีพลกำลังเพิ่มขึ้นมากอย่างรวดเร็ว ประกอบกับช่วงวัยนี้มักใช้เวลาอยู่กับเพื่อนฝูง ประกอบกับเป็นวัยที่ต้องการเป็นจุดเด่น มีความเป็นตัวของตัวเองสูง เชื่อเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ ทำให้มีความขัดแย้งกับพ่อแม่ผู้ปกครองได้ง่าย และมักรวมกลุ่มกันแสดงความคึกคะนองและใช้ความรุนแรงทางวาจา และทางกาย นอกจากนี้ บางคนยังมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด จึงยิ่งมีโอกาสที่จะขาดสติ เป็นเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาท และทำร้ายร่างกายผู้อื่นได้ง่าย รวมถึงทำสิ่งผิดกฎหมายจนทำให้เกิดคดีการกระทำผิด กลายเป็นปัญหาสังคมตามมา

ดังนั้น จึงควรศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัวด้วยสันติวิธี เพื่อลดช่องว่างระหว่างวัยของบุคคลในครอบครัว และสร้างภูมิคุ้มกันไม่ให้เกิดปัญหาความรุนแรงของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแล

ด้านปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน จากการวิจัยพบว่าสื่อบุคคลภายในครอบครัว สื่อบุคคลภายนอกครอบครัว และสถานการณ์ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน โดยสื่อบุคคลภายในครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่พ่อแม่หย่าร้างมีพฤติกรรมความรุนแรงสูงกว่ากลุ่มที่พ่อแม่ไม่ได้หย่าร้าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jutikul (2011) ซึ่งกล่าวว่าเด็กที่ครอบครัวไม่สมบูรณ์ มีพ่อแม่หย่าร้าง ส่งผลให้เด็กกลุ่มนี้มีความอบอุ่นน้อยลง ซึ่งจะพบปัญหาอันดับแรกคือปัญหาด้านอารมณ์ไม่มั่นคง ไม่มีภูมิคุ้มกันต่อสิ่งแปลกปลอมที่ไม่ดีที่อยู่รอบตัว จึงเปราะบาง และแสดงพฤติกรรมความรุนแรงหรือทำสิ่งผิดกฎหมายได้ง่ายกว่าเด็กที่มีครอบครัวสมบูรณ์ ด้านสื่อบุคคลภายนอกครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรุนแรงในกลุ่มเพื่อนฝูงมีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความรุนแรงในกลุ่มเพื่อนฝูง และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความรุนแรงในกลุ่มเพื่อนฝูง ทั้งนี้ เนื่องจากบุคคลสามารถเรียนรู้พฤติกรรมก้าวร้าว

โดยการสังเกตลักษณะพฤติกรรมความก้าวร้าวจากผู้อื่น และแสดงพฤติกรรมเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning Theory) (Bandura & Walters, 2010) นอกจากนี้ยังพบว่าการจะทำให้เป็นที่ยอมรับในกลุ่มก๊วนได้นั้น จำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมให้เหมือน ๆ กันกับเพื่อนในกลุ่ม จึงเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่เยาวชนจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงตามอย่างเพื่อนในกลุ่ม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางวัฒนธรรมและค่านิยมเฉพาะกลุ่มของบุคคล ซึ่ง Boonkrapua (2009) ที่วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดในคดีอุจฉกรรจ์และสะเทือนขวัญของผู้ที่อยู่ในวัยหนุ่มได้สรุปไว้ว่าค่านิยมและวัฒนธรรมของกลุ่มสังคมบางกลุ่ม เช่น กลุ่มวัยรุ่น ก็อาจเป็นปัจจัยเหนี่ยวนำการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงได้ ด้านสถานการณ์ภายในชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับแนวคิด ค่านิยม ทัศนคติ และความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนแต่ละช่วงวัย และแนวทางการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย เพื่อจะได้ทำความเข้าใจ และส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างศักยภาพของเยาวชนได้อย่างเหมาะสม

ผลการวิจัยพบว่าสถานการณ์ภายในชุมชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานการณ์ในชุมชนที่เป็นปัญหา เช่น พบปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ลักเล็กขโมยน้อย ปัญหาการไม่ยอมรับกลุ่มวัยรุ่นของคนในชุมชน และปัญหาการไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน มีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจาและการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางกายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีปัญหาในชุมชน และมีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคตสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีปัญหาในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดนิเวศวิทยา (Ecological Perspective) ที่เชื่อว่าความรุนแรงเกิดจากปฏิสัมพันธ์ของบุคคลกับชุมชนที่อยู่แวดล้อม และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Socialization) เด็กและเยาวชนที่พบเห็นสถานการณ์ความรุนแรงในชุมชน เช่น การทำร้ายร่างกาย การด่าทอ ตลอดจนปัญหาอาชญากรรม ลักเล็กขโมยน้อย ประสบการณ์ที่เคยพบเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงเหล่านี้ ถูกซึมซับเข้าไปในจิตใจ จนเกิดการยอมรับความรุนแรง หรือแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการที่รุนแรงได้ (Boonkrapua, 2009) ดังนั้น ชุมชนที่มีปัญหาความรุนแรงจึงหล่อหลอมให้เด็กและเยาวชนในชุมชนเหล่านั้นซึมซับเอาพฤติกรรมความรุนแรง และแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการรุนแรงเช่นเดียวกัน

ดังนั้น จึงควรศึกษารูปแบบการร่วมมืออย่างบูรณาการระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในชุมชน ในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน เพื่อจะได้หาวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วม และเป็นไปในทิศทางเดียวกันระหว่างครอบครัว และบุคคลในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัย

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าอิทธิพลของสื่อมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ดังนั้นผู้ปกครองจึงควรให้ความสำคัญกับการควบคุมและดูแลการเข้าถึงสื่อชนิดต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชน อาทิ สื่อโทรทัศน์ ผู้ปกครองควรนั่งดูไปพร้อม ๆ กับเด็กและเยาวชน และให้คำแนะนำเกี่ยวกับภาพ เสียง และเนื้อหาที่มีความรุนแรง หรือเกี่ยวกับเพศ สื่อภาพยนตร์ควรเลือกที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย และไม่ควรให้เด็กหมกมุ่นอยู่กับภาพยนตร์ที่มีความรุนแรง สื่ออินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือเป็นสื่อที่เด็กเข้าถึงได้ง่ายและเต็มไปด้วยความรุนแรง และเนื้อหาเกี่ยวกับเพศ และยังเป็นช่องทางล่อลวงให้เด็กและเยาวชนหลงผิดได้ง่ายดังนั้น ผู้ปกครองจึงควรติดตามการเข้าชมสื่อเหล่านี้อย่างใกล้ชิด สื่อเกมคอมพิวเตอร์ที่พบว่ามีความรุนแรงและเป็นสื่อที่เด็กและเยาวชนจำนวนมากเข้าชมวันละหลาย ๆ ชั่วโมง จำเป็นต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวไม่ปล่อยให้เด็กเล่นเกมนานเกินไป และควรได้รับความร่วมมือจากบุคคลในชุมชนที่คอยสอดส่องดูแลและแจ้งผู้ปกครองทราบหากพบเห็นเด็กและเยาวชนหมกมุ่นกับสื่อนี้มากเกินไปด้วย

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน โดยเพศชายมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าเพศหญิง และช่วงอายุ 13-15 ปี และ 16-18 ปี มีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าช่วงอายุ 10-12 ปี ดังนั้น ผู้ปกครองควรเอาใจใส่และระมัดระวังการเข้าชมสื่อของเด็กและเยาวชนในกลุ่มเสี่ยงเหล่านี้เป็นพิเศษ โดยใช้วิธีการที่ละมุนละม่อม

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน โดยพบว่าเด็กที่พ่อแม่หย่าร้างมีพฤติกรรมความรุนแรงสูงกว่าเด็กที่ครอบครัวสมบูรณ์ และยังพบว่าครอบครัวที่มีพฤติกรรมความรุนแรงส่งเสริมให้เด็กเกิดพฤติกรรมความรุนแรงได้ ดังนั้น การเลี้ยงดูในลักษณะให้ความรักและเอาใจใส่ของครอบครัว สามารถเป็นที่ปรึกษาให้เด็กในยามที่มีปัญหาได้ (แม้ว่าครอบครัวจะไม่สมบูรณ์)

1.4 จากผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อภายนอกครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ดังนั้นผู้ปกครองจึงควรสอดส่องพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนฝูงของเด็กและเยาวชนในปกครอง ซึ่งหากพบว่าเพื่อนฝูงมีพฤติกรรมรุนแรง หรือเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดมึนเมาควรแนะนำให้หลีกเลี่ยง และพยายามหากิจกรรมอื่นให้ทำในช่วงเวลาว่าง เพื่อจะได้ไม่ไปมั่วสุมกับกลุ่มเพื่อนที่ไม่ดี

1.5 จากผลการวิจัยที่พบว่าสถานการณ์ในชุมชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ดังนั้น หากพบว่าชุมชนมีสิ่งเสพติด หรืออบายมุข ก็ไม่ควรปล่อยให้เด็กและเยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด อบายมุขต่าง ๆ เหล่านั้น และควรหากิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์อื่น ๆ ให้เด็กได้ทำยามว่าง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าอิทธิพลของสื่อมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบ (Model) การป้องกันเด็กและเยาวชนจากอิทธิพลความรุนแรงที่อยู่ในสื่อต่าง ๆ รวมทั้งแนวคิดการแก้ปัญหาความพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนเชิงบูรณาการระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้นำแนวคิดดังกล่าวไปขยายผลลงสู่ภาคปฏิบัติได้มากขึ้น รวมทั้งควรมีการศึกษาแนวทางปฏิบัติที่ดีและจริยธรรมของสื่อในการผลิตรายการและมาตรฐานการนำเสนอเนื้อหาที่รับผิดชอบต่อผู้ชมและสังคม โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน และควรมีการรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลสื่อปลอดภัยสำหรับเด็กและเยาวชนในแต่ละช่วงอายุ เพื่อเป็นทางเลือกในการเลือกรับชมสื่อแก่กลุ่มเด็กและเยาวชน

2.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัวด้วยสันติวิธี เพื่อจะได้เป็นแนวทางให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาความไม่เข้าใจกัน และปัญหาช่องว่างระหว่างวัยของบุคคลในครอบครัว เพื่อจะได้เป็นภูมิคุ้มกันไม่ให้เกิดปัญหาความรุนแรงของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลตามมาได้

2.3 จากผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อภายนอกครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับแนวคิด ค่านิยม ทัศนคติ และความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนแต่ละช่วงวัย และแนวทางการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย เพื่อจะได้ทำความเข้าใจ และส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างศักยภาพของเยาวชนได้อย่างเหมาะสม

2.4 จากผลการวิจัยที่พบว่าสถานการณ์ในชุมชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ดังนั้น จึงควรศึกษารูปแบบการร่วมมืออย่างบูรณาการระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในชุมชนในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน เพื่อจะได้หาวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วม และเป็นไปในทิศทางเดียวกันระหว่างครอบครัว และบุคคลในชุมชน

References

Bandura, A. & Walters, R. (2010). *Social Learning Theory.* New York: General Learning Press.

Boonkrapua, P. (2009). *Factors Relating to the Offense in Margaret Bodied and Awesome Case of Male Youth.* (Master's thesis). Chulalongkorn University, Bangkok. (in Thai)

Jutikul, S. (2011). *Acts of Violence Against Children.* Bangkok: Saladaeng Printing. (in Thai)

Klapper, J. (2010). *Reinforcement Theory.* New York: John Wiley and Sons.

Ministry of Social Development & Human Security. (2008). *Violent Behavior of Matthyom 1 – 6 Students.* Bangkok: Dhammasarn Printing. (in Thai)

Morgan, M. (2009). *Cultivation analysis and media effects, The SAGE Handbook of Media Processes and Effects.* USA:SAGE Publications.

National Statistical Office. (2011). *Population and Housing Census.* Retrieved October 1, 2013, from http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/serv_poph43.html (in Thai)

Trankasombat, U. et al. (2008). The Prevalence of Risk Behaviors in Matthyom 4 – 6 Students. *Journal of the Medical Association of Thailand,* 51 (1), 22-38. (in Thai)

ผู้เขียน

ดร.สิริภิญญ์ อินทรประเสริฐ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

295 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

e-mail: drsiriphin@gmail.com